

پژوهش در قفس

آرتمیا کلید توسعه آبزی پروری (با تاکید بر ضرورت تولید آرتمیا در کشور)

امیر شعاع حسنی - سازمان شیلات ایران، معاونت توسعه آبزی پروری

حمید طالبی بید هندی - سازمان شیلات ایران ، معاونت توسعه آبزی پروری

چکیده:

با توجه به محدودیت ذخایر آبزیان و به تبع آن کاهش صید در نیم قرن اخیر، آبزی پروری از رشد بسیار مناسبی در دنیا برخوردار شد.

شیلات ایران در یک رویکرد جدید ساختاری (طی سالهای ۱۳۶۸ و ۱۳۸۳) و همگام با توسعه آبزی پروری در جهان ، طرح ها و پروژه

های مختلفی را طی برنامه های دوم تا پنجم به اجراء در آورده است که ماحصل اجرای این برنامه ها افزایش بیش از ۳۰۰ درصدی انواع

آبزیان طی ۱۰ سال گذشته شده است (از ۱۱۰ هزار تن به ۳۷۵ هزار تن). لذا در همین راستا، به منظور تامین نهاده های مورد نیاز (آرتمیا) و

همچنین بومی سازی فن آوری روز دنیا در زمینه برداشت، فراوری و پژوهش آرتمیا و تامین نیاز توسعه کشور، پروژه هایی مختلفی همچون

ارزیابی ذخایر آرتمیا در دریاچه های شور طبیعی، پتانسیل یابی و بررسی توان تولید آرتمیا در کشور انجام شد، بومی سازی بیو تکنیک

پژوهش آرتمیا در استخر های خاکی از طریق اجرای پروژه های پایلوت پژوهش آرتمیا در استخر های خاکی در استان های خوزستان،

هرمزگان، قم، فارس، آذربایجان شرقی و غربی، سیستان و بلوچستان، مرکزی، بوشهر، کرمان در طی برنامه های توسعه توسط مراکز

دانشگاهی، تحقیقاتی و شیلات مناطق از مهمترین اقدامات انجام شده در طی دو دهه اخیر بود که علاوه بر شناسایی دریاچه های طبیعی

نظریارو میه، مهارلو، بختگان و طشك ، اراضی لم یزرع در سواحل جنوبی کشور و کال شور های مناسب در استان های کرمان ، خراسان

رضوی ، قم و ... نیز شناسایی شد. در این بررسیها ، انواع زیست بوم ها، محدوده های زمانی مناسب برای پژوهش در اقلیم های مختلف

، شیوه های تامین سیستم و بیوماس (برداشت از محیط طبیعی و یا پژوهش در سیستم های مختلف) ، بومی سازی شیوه های فراوری

سیست و بیوماس و برآورد میزان نیاز بخش های مختلف آبزی پروری شناسایی و به ثبت رسید. براساس نتایج حاصله مشخص شد که در

کشور دو اقلیم عمده برای پژوهش وجود دارد که در سواحل جنوبی ، محدوده های زمانی مناسب برای پژوهش در دو دوره، بهمن تا

مرداد ماه سال بعد و شهریور تا آذر ماه همان سال بود در حالیکه در استان های داخلی نظری کرمان و خراسان دوره زمانی مناسب برای

پژوهش از اردیبهشت تا آبان ماه همان سال به ثبت رسیده است. در هر دو منطقه دما عامل محدود کننده در یکپارچه بودن دوره پژوهش

می باشد. مع الوصف با عنایت به برنامه توسعه ششم سازمان شیلات ایران مبنی بر تولید ۲۰۰ هزار تن ماهی دریایی در قفس های دریایی

، ۵ هزار تن ماهی در استخر های خاکی ، ۲ هزار تن ماهی در سیستم مدار بسته ، ۶۰ هزار تن میگو، ماهیان زیستی و خاویاری، انتظار می

رود صنعت آبزی پروری در پایان برنامه ششم به ۸۶ تن سیست نیاز مند باشد. لذا با توجه به اهمیت سیست و فراورده‌های آن در توسعه آبزی پروری و به منظور ایجاد اشتغال مبدل، جلوگیری از خروج ارز، ایجاد پدافند غیر عامل، جلوگیری از انتقال بیماری، ضروری است سیست مورد نیاز از طریق توسعه پرورش آرتمیا در کشور تامین گردد. لذا با توجه به شناسایی ۱۸۴ هزار هکتار اراضی ساحلی در کشور و شرایط اقلیمی مناسب در این مناطق، همچنین وجود کال شور‌های مناسب در استانهای کرمان، خراسان، مرکزی و برخی از استانهای داخلی و حوضچه‌های تولید نمک در استانهای خوزستان و فارس، امکان توسعه پرورش آرتمیا با هدف تولید سیست و بیوماس آرتمیا با هدف کاهش بار مواد آلی در انتهای مجتمع‌های پرورش می‌گو، در کشور وجود دارد

